

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

© Ключник А.В., 2011

На сьогодні інноваційний шлях розвитку є невід'ємною або навіть визначальною складовою економічного зростання Миколаївської області. Нині більшість аграрних підприємств неспроможні виробляти високоякісну й конкурентоспроможну продукцію. Основна причина тут в застарілих технічних засобах, високих цінах на матеріальні ресурси, диспаритеті цін на промислову та сільськогосподарську продукцію, недосконалії кредитно-фінансовій і податковій системах. Більшість сільськогосподарських підприємств не мають необхідних коштів для простого і розширеного відтворення, впровадження інновацій.

Аграрна сфера більш консервативна, ніж інші галузі, її ефективність певною мірою залежить від нагромадженого досвіду і знань в агрономії і зоотехнії. Тому інновації в аграрній сфері спрямовані на пошук нового, нетрадиційного способу вирішення завдань, що стоять перед новими агро-формуваннями.

Дослідження вітчизняних науковців свідчать про те, що дійсну участь у інвестиційних процесах здатні брати не більше 15 % аграрного сектора, а в інноваційних – взагалі не більше 3%. За таких умов, навіть за наявності суттєвого приросту інноваційно-інвестиційних ресурсів, існує ризик збиткового їх використання.

Основними мотивами застосування інновацій на аграрних підприємствах області звичайно є:

- підвищення конкурентоздатності своїх нових продуктів;
- підвищення свого іміджу на ринку;
- захоплення нових ринків;
- збільшення величини грошового потоку; зниження ресурсоемкості продукту.

Інноваційний розвиток підприємств залежить, насамперед, від його фінансових можливостей. Успішне підприємство з сучасними технологіями виготовлення продукції, яка користується попитом може привабити потенційних інвесторів, які будуть інвестувати свої гроші у розвиток цього підприємства та потенційних партнерів. Це надасть йому конкурентних переваг у вигляді зменшення митних платежів та стабільних контрактів. Головним джерелом фінансування для інноваційних підприємств Миколаївської області (ЗАТ “Баштанський сирзавод”, “Лакталіс-Миколаїв”, ВАТ “Коблево” та інші) залишається їх власний капітал.

На нашу думку, прискорення інноваційного процесу – масове впровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій і техніки, і на цій основі випуск конкурентоспроможної продукції та розширення експортних можливостей області. Ця проблема є актуальною для аграрних підприємств області, де технологічні способи виробництва і застосована техніка значно застаріли і вимагають оновлення. Високий рівень виручки у 2006 р. від продажу оновленої продукції спостерігався у Миколаївському відділенні акціонерного товариства “Сан Інтербрю Україна”, а також в акціонерних товариствах “Баштанський сирзавод” та “Коблево”.

Компанія “Сандора”, один з найбільших виробників соків, 21 червня 2009 р. запустила нову виробничу лінію на виробничому комплексі № 2 у с. Мішкове-Погорелове (Миколаївська обл.). Лінія призначена для випуску газованих напоїв (CSD) у форматах упаковки 0,5 л, 1 л, 2 л і 2,5 л. Потужність лінії – 170 млн. літрів на рік, або 28,800 тис. пляшок за годину. На новій лінії планується локальне виробництво нової лінійки продукції компанії. У найближчих планах компанії також запуск другої

CSD-лінії. Очікується, що після запуску двох нових ліній потужності компанії збільшаться на 35% і досягнуть 1,5 млрд. літрів на рік. Інвестиції в нові CSD-лінії склали близько 40 млн. дол.

Досвід індустріально розвинених країн, особливо Японії, підтверджує, що прорив на передові рубежі і реалізація інноваційних рішень – це прерогатива великих фінансово-промислових груп. Тому використання досвіду світових лідерів в інноваційній діяльності шляхом придбання права власності на винаходи високої якості дозволяє економити кошти і час на створення власних досліджень та розробок, скорочує терміни освоєння новітніх технологій, забезпечує високий рівень виробленої продукції. Придбання принципово нових технологій, передових технічних досягнень, а також впровадження їх у виробництво дає змогу підприємствам виробляти інноваційну високотехнологічну продукцію. Одночасно з високотехнологічними інноваціями слід забезпечити широке впровадження організаційно-інноваційних розробок, пов'язаних із земельною реформою і введенням вартості землі в економічний оборот, створенням на місцях кредитних спілок та інноваційних формувань.

Високотехнологічний розвиток сільського господарства і переробної промисловості Миколаївської області потребує насамперед:

- агрегатів тракторів середньої потужності, кормозбиральної та бурякозбиральної техніки;
- біодобрива;
- новітні засоби захисту рослин і тварин;
- обладнання для глибинної переробки рослинної та тваринної продукції;
- сучасні технології зберігання сільськогосподарської продукції;
- матеріали, технології та обладнання для фасування, пакування і маркування продуктів харчування та напоїв;
- екологічно чисті харчові продукти та продукти з високими оздоровчими властивостями з овочевих та зернових культур.

Серед проблем, які виникають в аграрній сфері при впровадженні інновацій, можна виділити такі:

- відсутність науково-технічної інформації щодо самих розробок і їх впровадження на підприємствах області;
- невиправдано довга і складна процедура розгляду інноваційних проектів з метою надання їм певних пільг;
- відсутність ефективної системи фінансово-кредитної підтримки інноваційної діяльності з урахуванням і збереженням спеціалізації підприємств;
- високий економічний ризик у зв'язку зі значними витратами виробництва на нововведення і невизначеністю ринку збуту;
- певні труднощі в одержанні пільгових кредитів;
- невідповідність існуючої в Україні нормативної бази сучасному рівню розвитку світової техніки; нестача обігових коштів;
- відсутність кваліфікованих кадрів.